

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1236/2016
29.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милица Копривица, адвокат из ..., против тужене „ББ“, ..., чији је пуномоћник Споменка Билић, адвокат из ..., ради поништаја, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1096/15 од 15.01.2016. године, у седници одржаној 29.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1096/15 од 15.01.2016. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1710/11 од 26.02.2015. године, исправљеним решењем истог суда П1 1710/11 од 24.03.2016. године, ставом првим изреке, поништен је, као незаконит, Анекс Уговора о раду бр. 4 који је код тужене заведен под бројем 2703-1/XV од 28.12.2010. године. Ставом другим изреке, поништено је, као незаконито, решење тужене бр. ... од 02.06.2011. године, којим је тужиљи отказан Уговор о раду бр. ... од 25.01.2007. године и наложено туженој да тужиљу врати на рад. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба тужиље у делу у којем је тражила да суд обавезе тужену да тужиљу распореди на послове и радне задатке радног места који одговарају њеној стручној спреми, стеченом знању и способностима. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 375.750,00 динара са законском затезном каматом почев од 26.02.2015. године, као дана доношења пресуде до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиље да суд обавезе тужену да тужиљи накнади трошкове парничног поступка преко досуђених 375.750,00 динара до тражених 576.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1096/15 од 15.01.2016. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужене и првостепена пресуда потврђена у ставовима првом, другом и четвртим изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), који се примењује на основу члана 506. Став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се ревизија може изјавити, применом члана 398. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужила је по Уговору о раду од 22.11.2002. године обављала послове за које се тражи шести степен стручне спреме. Анексом уговора о раду бр. 3 од 19.01.2010. године распоређена је на радно место референт обрачуна зарада за које се, по систематизацији од 27.11.2009. године, тражио четврти степен стручне спреме. Изменом систематизације број 1667 од 20.12.2010. године укинут је посао референта обрачуна зарада и уведено радно место референт за административне послове на које је тужила распоређена закључењем оспореног Анекса Уговора о раду бр. 4 од 28.12.2010. године, а које радно место је укинуто по Правилнику о изменама Правилника о систематизацији послова код тужене од 27.04.2011. године и тужила је одлуком број ... од 18.05.2011. године проглашена технолошким вишком. У понуди за закључење Анекса Уговора о раду бр. 4 од 28.12.2010. године нису јасно наведени разлози за премештај тужиље на друге послове у смислу члана 172. Закона о раду. Тужена није имала потребу за два запослена радника на административним пословима, већ је у време закључења анекса бр. 4 имала потребу за референтом обрачуна зарада, обзиром да је у Правилнику број 1667 од 20.12.2010. године систематизовала радно место референта у одсеку обрачуна плаћања запосленим и физичким лицима, које послове је тужила обављала пре закључења анекса уговора о раду бр. 4, а које је фактички обављала и након закључења оспореног анекса. Тужена је примила у радни однос два извршиоца који до тада нису радили код тужене 10.01.2011. године и 02.03.2011. године. Тужена је извршила проверу знања тужиље 11.01.2010. године, дан након закључења уговора о раду са једним извршиоцем, док није вршила проверу знања два новозапослена. Побижаним решењем тужене од 02.06.2011. године, тужилји је отказан уговор о раду, применом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, због престанка потребе за њеним радом услед организационих промена које имају за последицу смањење укупног броја запослених, а тужила је проглашена технолошким вишком, док у образложењу побијаног решења се наводи да тужена није могла да јој обезбеди други посао, да јој обезбеди рад код другог послодавца, преквалификацију или доквалификацију, а да јој се наставак рада није могао обезбедити ни путем скраћеног радног времена.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и поништили Анекс Уговора о раду бр. 4 од 28.12.2010. године и решење тужене од 02.06.2011. године, којим је тужилји отказан уговор о раду, а тужена је обавезана да тужилју врати на рад.

Врховни касациони суд налази да се неосновано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Према одредби члана 171. став 1. тачка 1. Закона о раду („Сл.гласник РС“ број 24/05) послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада ради премештаја на други одговарајући посао, због потреба процеса и организације рада. Према члану 172. истог закона прописано је да уз анекс уговора о раду (у даљем тексту: анекс уговора) послодавац је дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи: разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни који не може бити краћи од осам радних дана и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то: ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Ако откаже уговор о раду запосленом у случају из наведеног отказног разлога, послодавац према одредби члана 182. истог закона, не може на истим пословима да запосли друго лице у року од шест месеци од дана престанка радног односа, односно ако пре истека овог рока настане потреба за обављањем истих послова, предност за закључивање уговора о раду има запослени коме је престао радни однос.

При понуди за измену уговорених услова рада, послодавац је у обавези да наведе разлоге за такву одлуку. У конкретном случају, понуда за закључење анекса уговора о раду бр. 4 не садржи образложење за његово закључење, односно које су то организационе промене које би оправдале премештај на друго радно место. Чињеница да је тужиља премештена на послове који одговарају њеној врсти и степену стручне спреме, по аутоматизму не подразумева да су испуњени услови прописани наведеном одредбом члана 171. Закона о раду и да је премештај био законит, уколико у понуди разлози нису јасно и прецизно изнети. С обзиром да је решење о отказу донето на основу незаконитог анекса, то је и оно правилном применом материјалног права, поништено. С обзиром да је тужиљи незаконито престао радни однос, тужени је на основу члана 191. став 1. Закона о раду, обавезан да је врати на рад.

Такође, према утврђеном чињеничном стању, радно место тужиље референт за административне послове је укинута, због чега јој је отказан уговор о раду дана 02.06.2011. године. Пре доношења овог решења, тужена је примила у радни однос на неодређено време друга два лица на радном месту „референт у Одсеку за обрачун и плаћања запосленима и физичким лицима“, са IV, односно VI степеном стручне спреме, које послове је тужиља обављала пре закључења анекса уговора о раду бр. 4, а које је фактички и обављала након закључења оспореног анекса. У ситуацији када је у време које гравитира утврђивању тужиље технолошким вишком, тужена тужиљи учинила понуду измене уговорених услова рада, ради премештаја са послова референта обрачуна зарада на послове референта за административне послове за које радно место је био потребан само један извршилац, који је већ и био запослен на тим пословима, а тужиља је након

закључења анекса број 4 постала други извршилац на наведеном радном месту, тада је очигледно да је тужени већ у време те понуде знао да ће тужиља бити вишак јер је непосредно после тога дошло до укидања назначених послова (анекс Уговора о раду, који је заведен под бројем 2703-1/XV од 28.12.2010. године. Назначени послови референта за административне послове укинута су Правилником о изменама Правилника о систематизацији послова код тужене број 540 од 27.04.2011. године и тужиља је одлуком број ... од 18.05.2011. године проглашена технолошким вишком). У тој ситуацији по схватању овога суда ради се о очигледној злоупотреби права, јер послодавац не може запосленом понудити измену уговорених услова рада премештањем на друге послове за које зна да ће бити укинута и с тим у вези да за њихово обављање не постоји потреба, јер се у тој ситуацији ради о томе да се премештањем запослени изложи вишку стварањем услова за то, а не да се премести ради рада на другим пословима.

У већем делу наводи ревизије туженог се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа, те упућују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање. Такви наводи нису посебно размотрени будући да у смислу члана 398. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог. Истовремено не доводе у сумњу правилност пресуђења и примену материјалног права садржаног у одредбама Закона о раду.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је применом члана 405. став 1 Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић